

DOĞUM YARDIMI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türk vatandaşlarına yapılacak doğum yardımı ve bunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 1/1/2025 tarihinde ve sonrasında canlı doğan çocukları olan, Türkiye’de ikamet eden ve doğum yardımı için başvuru yapan Türk vatandaşları ile doğum yardımına yönelik iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı,
 - b) Başvuru yerleri: e-Devlet Kapısı ile Bakanlıkça belirlenen diğer başvuru yerleri ve kanallarını,
 - c) Hak sahibi: Bu Yönetmelik kapsamında Bakanlıkça 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesine uygun olarak belirlenen doğum yardımı ödenecek kişileri,
 - ç) Kanuni temsilci: Kişinin velisi veya vekili ya da mahkeme kararıyla tayin edilen vasi veya kayyımı,
 - d) KPS: Kimlik Paylaşım Sistemini,
 - e) Sistem: Bakanlık tarafından oluşturulan ve doğum yardımı işlemleri için kullanılacak elektronik sistemi,
 - f) Yetkilendirilmiş personel: Sistem üzerinde doğum yardımına yönelik iş ve işlem yapma yetkisi verilmiş personeli,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Doğum yardımı yapılacaklar

MADDE 5- (1) Doğum yardımı, aşağıdaki hususların birlikte gerçekleşmesi koşuluyla yapılır:

- a) 1/1/2025 tarihinde ve sonrasında canlı doğan çocuğun olması.
- b) Annenin veya babanın ya da her ikisinin de Türk vatandaşı olması.
- c) Türkiye’de ikamet edilmesi.
- ç) Başvuru yerlerine usulüne uygun olarak başvuru yapılması.

(2) Doğum yardımına ilişkin iş ve işlemlerin sistem üzerinden yürütülmesi esastır.

Zorunlu olmadıkça sistem üzerinden yapılan işlemlere ilişkin ayrıca yazışma yapılmaz.

Başvuru

MADDE 6- (1) Doğum yardımı başvurusu, çocuğun KPS’ye kayıt işleminin tamamlanmasını müteakip, bu Yönetmelik kapsamına girenler tarafından, sağ olması kaydıyla; ilk çocuk için doğum tarihinden sonraki 12 ay içinde, diğer çocuklar için 5 yaşını tamamlayıncaya kadar başvuru yerlerine yapılır.

(2) Anne Türk vatandaşı ve sağ ise başvuru, anne tarafından ya da anne adına baba tarafından yapılır. Annenin Türk vatandaşı olmaması veya vefat etmiş olması hâlinde ya da Bakanlıkça belirlenecek zorunlu hâllerde başvuru, Türk vatandaşı olan baba tarafından veya çocuğun kanuni temsilcisi tarafından yapılır. Anne ve babanın her ikisinin de vefat etmiş olması hâlinde başvuru, çocuğun kanuni temsilcisi tarafından yapılır.

(3) Başvuru; anne, baba ve çocuk ile varsa diğer çocukların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarını, doğruluk beyanını ve Bakanlıkça belirlenecek diğer bilgileri içerir.

(4) Başvuruda yer alan doğruluk beyanında, başvuran kişinin evlat edindiği çocukları bulunması hâlinde evlat edinmeye ilişkin bilgi ve belgeler beyan edilir.

Başvurunun onaylanması ve sorumluluk

MADDE 7- (1) Başvurular, sistem üzerinden en geç 15 gün içinde sonuçlandırılır. Bakanlık, fiziki belge incelenmesi ve mahallinde araştırma yapılması gereken hâllerde düzenleme yapmaya yetkilidir.

(2) Yetkilendirilmiş personel, sadece sistem üzerinden onaylanan bilgilerden sorumludur. Fiziki belge incelenmesi gereken hâller ile mahallinde araştırma yapılması gereken durumlarda, bu iş ve işlemleri yapan personel sorumludur.

Sistem üzerinden yapılacak değerlendirme

MADDE 8- (1) Sistem üzerinden 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar değerlendirilir.

(2) Sistem üzerinden çocuk sayılarının değerlendirilmesinde ve buna dayalı olarak doğum yardımı miktarının belirlenmesinde, annenin daha önce sağ olarak doğum yaptığı çocuk sayıları esas alınır. Ancak Türk vatandaşı olmayan annenin Türk vatandaşı babadan olmayan çocukları dikkate alınmaz. Evlat edinilen çocuklar için çocuk sayısının tespitinde

evlat edinilme tarihi esas alınır. Bakanlık, gerekmesi hâlinde daha önceki doğumlara ve evlatlığa ilişkin bilgi ve belge istemeye ve araştırma yapmaya yetkilidir.

(3) Çocuk sayısının tespitinde, 1/1/2025 tarihinden önce doğmuş olan çocuklar da dikkate alınır.

Ödeme esasları

MADDE 9- (1) Doğum yardımında, başvurunun sisteme kaydedilip gerekmesi hâlinde araştırma ve inceleme yapıldıktan sonra onaylandığı tarihte KPS’de yer alan nüfus kayıtları esas alınır.

(2) Doğum yardımı, sistem üzerinden onaylandıktan sonra başvurunun yapıldığı ay itibarıyla ödenir.

(3) Doğum yardımı ödemeleri, 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 2 nci maddesi kapsamında muhtaçlık şartı aranmaksızın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan yapılır. Bu amaçla ihtiyaç duyulan kaynak genel bütçeden Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna aktarılır.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında gerekli şartları taşıyanlara;

a) Birinci çocuk için tek seferlik 5.000 TL,

b) İkinci çocuk için başvurunun yapıldığı ay itibarıyla 5 yaşını tamamlayana kadar (altmışıncı ay dâhil) aylık 1.500 TL,

c) Üçüncü ve sonraki çocuklar için başvurunun yapıldığı ay itibarıyla 5 yaşını tamamlayana kadar (altmışıncı ay dâhil) aylık 5.000 TL,

tutarında doğum yardımı yapılır. Doğum yardımı, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve haczedilemez.

(5) Bakanlık, doğum yardımı ödemelerinin yapılma şekli ve kanallarına ilişkin usulleri belirlemeye, genel usullere göre ödemeye aracılık yapacak kuruluşlar ile tek tip protokol ve sözleşmeleri yapmaya yetkilidir.

İtiraz ve itiraza dayalı ödemeler

MADDE 10- (1) Doğum yardımının uygulamasına ilişkin her türlü itirazlar, sistem üzerinden yapılır ve itiraz tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde ilgili Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından sonuçlandırılır.

(2) İtiraz üzerine, hak ettiği hâlde ödeme yapılmadığı ya da eksik ödeme yapıldığı tespit edilen hak sahiplerine, ilk başvurusunun yapıldığı aydan geçerli olmak üzere hak ettiği doğum yardımı ödemesi yapılır.

Doğum yardımının durdurulması, kesilmesi, iadesi ve sonlandırılması

MADDE 11- (1) Doğum yardımı ödemesi devam ederken, kendisine ödeme yapılan hak sahibinin ölümünün tespiti hâlinde, takip eden aydan itibaren doğum yardımı ödemesi geçici olarak durdurulur. Hak sahibinin ölümünün tespitinden itibaren;

a) 6 ay içinde yeni hak sahibi tarafından tekrar başvuru yapılması ve gerekli şartları taşıması hâlinde, doğum yardımı durdurulduğu tarihten geçerli olmak üzere yeniden başlatılır ve takip eden ilk ödeme döneminde doğum yardımının tamamı ödenir.

b) 6 ay dolduktan sonra yeni hak sahibi tarafından tekrar başvuru yapılması ve gerekli şartları taşıması hâlinde, yeni başvurunun yapıldığı aydan geçerli olmak üzere doğum yardımı ödemesine yeniden başlanır.

(2) Doğum yardımı ödemesi;

a) Doğum yardımına esas çocuğun ölümünün tespiti hâlinde, takip eden aydan itibaren kesilir.

b) Doğum yardımından feragat edilmesi hâlinde, takip eden aydan itibaren kesilir.

c) Hak sahibi olan anne veya baba ya da çocuğun, Türk vatandaşlığından çıktığının/çıkarıldığının veya Türk vatandaşlığı muhafaza edilemezsiniz yabancı memleket uyruğuna girdiğinin tespit edilmesi hâlinde, takip eden aydan itibaren kesilir.

ç) Hak sahibi olan anne veya baba ya da çocuğun, ikametlerini başka bir ülkeye aldıklarının tespit edilmesi hâlinde, takip eden aydan itibaren kesilir.

d) Doğum yardımına esas çocuğun, kurum bakımına alınması hâlinde, takip eden aydan itibaren kesilir.

e) Doğum yardımının 6 ay boyunca aralıksız olarak ödemeye aracılık yapan kuruluşlardan çekilmediğinin tespit edilmesi hâlinde, takip eden aydan itibaren kesilir. Bu durumda biriken doğum yardımı tutarları aracılık yapan kuruluş tarafından Bakanlığa iade edilir.

f) Kendisine ödeme yapılan hak sahibinin ölümünün tespitinden itibaren 6 ay içinde yeni hak sahibi tarafından tekrar başvuru yapılmaması hâlinde, durdurulduğu tarihten geçerli olmak üzere kesilir.

(3) İkinci fıkranın (e) ve (f) bentleri kapsamında doğum yardımı kesilenlere; yeni başvuru yapmaları ve gerekli şartları taşımaları hâlinde, yeni başvurunun yapıldığı aydan itibaren doğum yardımı ödemesi yeniden başlanır.

(4) İkinci fıkranın (d) bendi gereğince doğum yardımı kesilenlere; doğum yardımına esas çocuğun kurum bakımından çıkarılması hâlinde, yeni başvuru yapılması ve gerekli şartları taşımaları hâlinde, yeni başvurunun yapıldığı aydan itibaren doğum yardımı ödemesi yeniden başlanır.

(5) Doğum yardımı ödemesi sırasında, hak sahipliğinin herhangi bir nedenle değişmesini gerektiren bir durumun ortaya çıkması hâlinde, ilgilinin başvurusu üzerine Bakanlıkça doğum yardımı ödemesi durdurulabilir veya kesilebilir. Başvuru yapan ve gerekli şartları taşıyan yeni hak sahibine, başvuru tarihinden itibaren doğum yardımı yapılmasına devam edilir.

(6) Birinci çocuk için tek seferlik yapılan doğum yardımı ödemesinin, hak sahibi tarafından 6 ay içinde ödemeye aracılık yapan kuruluştan çekilmediğinin tespit edilmesi hâlinde, bu doğum yardımı tutarı ödemeye aracılık yapan kuruluş tarafından Bakanlığa iade edilir. Birinci çocuk için 6 ncı maddenin birinci fıkrasında ilk çocuk için belirlenen başvuru süresi içinde hak sahibi tarafından yeniden başvuru yapılması ve gerekli şartları taşıması hâlinde tek seferlik doğum yardımı ödemesi yapılır.

(7) Doğum yardımına esas çocuk 5 yaşını tamamladığında (altmışıncı ay dâhil) doğum yardımı ödemesi sonlandırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yersiz ödenmiş doğum yardımının geri alınması

MADDE 12- (1) Doğum yardımından yararlananların gerçek dışı beyanda bulunmaları nedeniyle yersiz ödemeye sebebiyet verdiklerinin tespit edilmesi hâlinde, bu ödemelerin, ödemenin yapıldığı tarihten tahsil edildiği tarihe kadar geçen süre dikkate alınarak 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında hesaplanacak faizi ile birlikte 1 ay içinde iade edilmesi gerektiği, haksız yararlanana yazılı olarak bildirilir. Bu süre içinde ödeme yapılmaması hâlinde bu alacakların ilgili vergi dairesine bildirilmesi üzerine 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.

(2) Gerçeğe uygun olmayan belgeleri düzenleyen ve kullananlar hakkında genel hükümlere göre işlem yapılır.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 13- (1) Doğum yardımı ödemesinin yapılmaması veya kesilmesini gerektiren bir durumun ortaya çıkması hâlinde, hak sahibi bu durumu 1 ay içinde Bakanlık veya ilgili Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

Veri paylaşımı

MADDE 14- (1) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamında doğum yardımı yapılmasına yönelik ihtiyaç duyduğu her türlü veriyi çevrim içi veya çevrim dışı yöntemlerle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından talep eder. Söz konusu veriler, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından Bakanlık ile paylaşılır. Bakanlık, bu kapsamdaki verilerin temin edilmesi, işlenmesi ve kaydedilmesi de dâhil olmak üzere, verilere ilişkin her türlü işlemi elektronik ortamda yapar.

Yetki

MADDE 15- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında ortaya çıkan tereddütleri gidermeye ve uygulamaya ilişkin düzenleme yapmaya Bakanlık yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 16- (1) 5/5/2015 tarihli ve 2015/7695 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Doğum Yardımı Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İlk ödeme

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 1/1/2025 tarihi ve sonrasında canlı doğan çocuklar için başvuru yapılması ve gerekli şartların taşınması hâlinde, doğum yardımına esas çocuğun doğduğu aydan geçerli olmak üzere doğum yardımı ödemesi yapılır. Ancak bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde yapılmayan başvurularda geçmişe yönelik ödeme yapılmaz.

Geçmişte yapılan doğum yardımı ödemeleri

GEÇİCİ MADDE 2- (1) 1/1/2025 tarihinden sonra canlı doğan çocukları için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, 16 ncı madde ile yürürlükten kaldırılan yönetmelik kapsamında doğum yardımı alanlardan, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde başvurmaları ve gerekli şartları taşımaları hâlinde, daha önce ödenmiş olan tutar mahsup edilerek doğum yardımı ödemesi yapılır.

1/1/2025 tarihinden öncesine ilişkin doğum yardımı ödemesi

GEÇİCİ MADDE 3- (1) 1/1/2025 tarihinden önce canlı doğan çocuk için doğum yardımı almaya hak kazananlara, 1/6/2025 tarihine kadar başvurmaları şartıyla, 16 ncı madde ile yürürlükten kaldırılan yönetmelik hükümlerine göre doğum yardımı ödemesi yapılır.

Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.